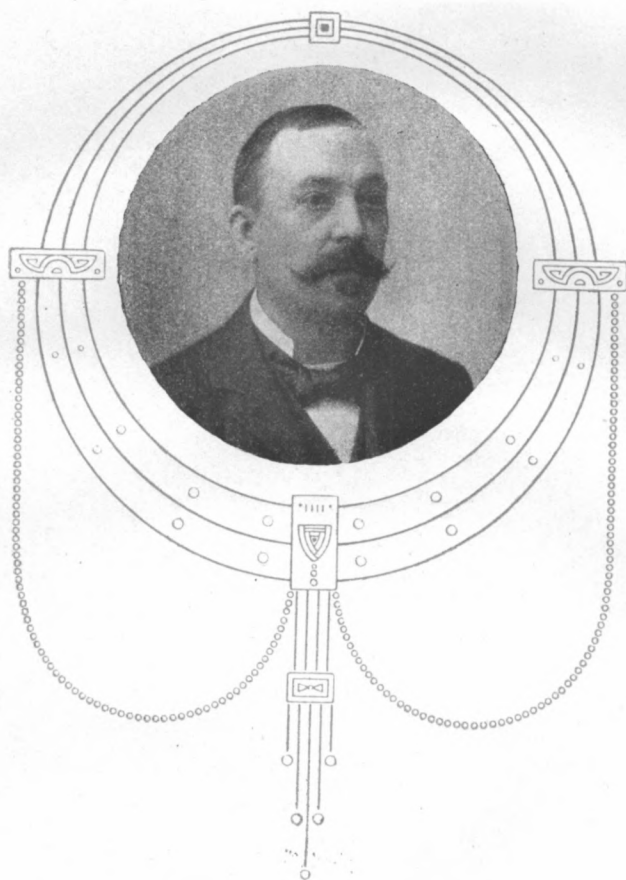

EMLÉKÜL MIHÁLKOVITS FERENC

NYOMDÁSZAĞÁNAK
: ÖTVENEDIK :
ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL

1859–1909

⋮ EMLÉKSOROK ⋮
MIHÁLKOVITS FERENC

NYOMDÁSZSÁGÁNAK ÖTVENEDIK
⋮ ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL ⋮

BUDAPEST, EZERKILENC SZÁZKILENC JANUÁR HARMADIKÁN
KIADJA A „BUDAPESTI HIRLAP” NYOMDA SZEMÉLYZETE

Ötven év.

Mihálkovits Ferenc ötvenéves jubileumára.

*Ünnep van... Egy derék munkás
Tartja jubileumát...*

*Ki megszerezte hűségesen
Munkájának jutalmát!*

*É jutalom a szeretet,
Mely kincsnél is többet ér...
Az ifjak is lelkesednek
A jubiláló öregér'...*

*Néked szól az ünnepség,
Öreg munkástestvérünk!
Együtt érez minden szív
É napon mivélünk...*

*Zakatoló gépek között
Ötven évet eltöltöttél...
Van-e kincsed, vagyonod,
Mit ezideig szereztél?*

1859

*Nincs! . . . Szegény munkás vagy,
De tiszta a becsületed,
Hosszu élteden keresztül
Mindig hiven megőrizted!*

*Nem vágyódtál pihenésre,
Dolgoztál hűséggel,
Ötven év fényes múltjára
Tekinthetsz büszkeséggel.*

*É fél évszázad mint gyors madár
Elröppent előtted . . .
Bírod még a munkát, dolgozol ma is,
Nem lett rokkant belőled!*

*Ha a munkát már nem bírod
S fáradtak a karjaid . . .
Éld át teljes boldogságban
Hátralévő napjaid! . . .*

*S ha érzelmidet dalba fojtod,
Gondolj reánk, öregünk,
S e jókedvvel nagyon soká
Maradjál meg közöttünk!*

Koch Ferenc.

MIHÁLKOVITS FERENC

1859—1909.

A név, amely itt fönn ékeskedik, követendő példaként említhető derék munkás-ember neve; az a két évszám pedig, amely a név alatt van, ötven hosszú év szorgalmas, állandó és eredményes munkáját jelzi. Ha röviden akarnók elmondani, hogy mit csinált *Miháلكovits* Ferenc gépmester ez alatt az ötven esztendő alatt, ezt mondanók: *dolgozott és énekelt*. Sokszor, nagyon sokszor dolgozott verejtékező homlokkal, az éjjelt is nappallá téve, hogy becsületes munkával biztosítsa a maga és családja kenyerét és a munka nehézségét énekkel könnyítette meg. Ez a kettő, *a munka és a dal* töltötte ki azt az ötven esztendőt, amely a mostani jubileumig eltelt. A soproni fiú, aki nyomdász-családból származott, ma már tapasztalt öreg ember, de az az öreg ember ma is fáradhatatlanul dolgozik és ma is énekkel fűszerezi a munkát. Ha énekelni hall valakit, öblös basszus-hangján azonnal rázendít régi kedves dalára: *Im tiefen Keller sitzt ich hier!*

1909

1859

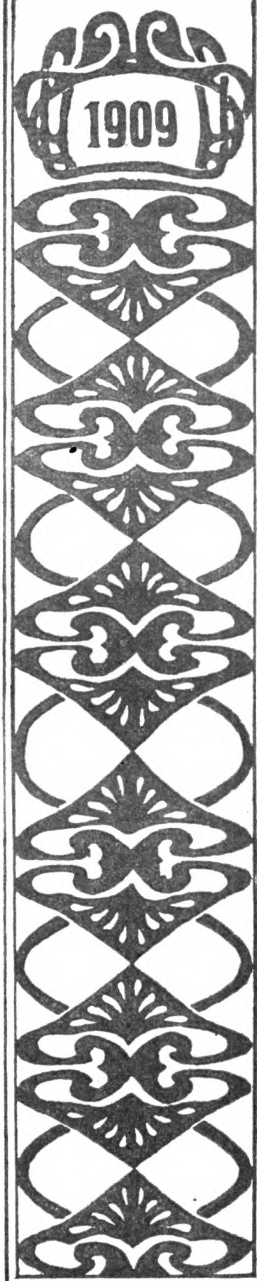
Mert jóformán egészen német volt akkoriban a soproni szó, amikor *Mihálkovits* Ferenc dolgozni és énekelni kezdett. Ott szabadult föl Sopronban, azután bejárta az ország egy részét mindig nyitott szemmel, élénk érzéssel minden iránt, ami a mestersége körébe vágott. Tapasztalatokban gazdagodva, kevés-
sel a kiegyezés után jutott az ország fővárosába, a hová fiatal szíve annyira vágyakozott és azóta, néhány hónapot leszámítva, folyton itt dolgozik a fővárosban, mint gépmester. Aki soha újsággépteremben meg nem fordult — pedig de kevesen látták ezt a nagyközönség köréből —, annak hiába próbáljuk megmagyarázni, mi az ötven esztendei gépmesteri munka. Mennyi figyelem, mekkora pontosság, a lelkiismeretes kötelességteljesítés mily nagy foka, a mesterség mily csodás szeretete, olykor lemondás a kényelemről, sokszor veszedelem és mindig lankadatlan buzgalom kell ehhez a munkához. Szeretnők kikiáltani a világba: nézzétek ezt a férfit és csodáljátok! Ez nem kapott ötven éven által se címet, se rangot; de ha igaz az, hogy a munka nemesít, *Mihálkovits* Ferenc nemeslevelét régen megszerezte magának.

A sajtó munkásainak igen nehéz a dolguk. Az ujságíró, a betűszedő, a gépmester egyforma kemény munkát végez és éppen ezért csak mi éjjeli baglyok, akik a kelő nappal térünk nyugovóra és akkor kezdjük csak meg igazán munkánkat, amikor az irodában dolgozó urak puha vánkosukon pihennek, csak mi éjjeli baglyok tudjuk kellőképpen méltányolni *Miháلكovits* Ferencnek, a gépmesternek végzett munkáját. Babért fonunk neki szeretetünkéből, feléje nyújtjuk elismerésünk koszorúját!

* * *

Miháلكovits Ferenc 1846 december 8-án született Sopronban. Iskoláit is Sopronban végezte. Atyja, Miháلكovits Menyhért, aki szintén nyomdász volt, a negyvenes években Sích utódainál Pozsonyban még fapréssal dolgozott. Fiát, Ferencet, 1859 január 2-án adta gépmester-tanulónak a soproni Romwalter Károly-féle nyomdába azzal az óhajással: „*Gr soll nicht so viel Bleistaub schlucken!*“ (Ne nyeljen annyi ólomport.) Ez volt vágya mindig az öreg Miháلكovitsnak; nem akarta őt tovább iskoláztatni, hogy más pályát keressen ki fia részére; azt akarta, hogy ő is nyomdász legyen, ha már az egész család férfitagjai ezt a foglalkozást választották maguknak. Tanulóéveit befejezve, 1863-ban fölszabadult. A nyomdászélet akkori nehéz viszonyait tekintve megemlítésre méltó még az is, hogy Miháلكovits volt az első, aki ebben a nyomdában négy évet tanult.

1859

Fölszabadításáról a következő, természetesen még német nyelven kiállított bizonyítvány szól:

Bizonyítvány.

Alulírott igazolja, hogy Mihálkovits Ferenc 1859 óta négy éven keresztül, mint nyomó befejezte tanulóiidejét és a mai napig, mint gépmester és részben a kézisajtón dolgozva, ügyességével és erkölcsi magaviseletével legteljesebb megelégedésemet vívta ki magának.

Sopron, 1868 május 4-én.

Romwalter K.

Öt évvel fölszabadulása után lépett ki a nagyreményű fiú ebből a nyomdából s elment világot próbálni. A „Typographia“ révén Kassán kapott kondíciót Werfer Károly akadémiai kö- és könyvnyomdájában, ahol 1868 május 9-től 1869 március 6-ig dolgozott. Kassáról elment Szegedre, ahol március 8-tól szeptember 19-ig Burger Zsigmond nyomdájában, a ma is élő Bendtner József faktorsága alatt dolgozott. Az itt eltöltött rövid félesztendő után Budapestre vágakozott a fiatal kolléga. Budapestet még nem látta, képzelhető, mennyire el volt ragadtatva annak szépségétől, és a mi a fő: a budai hegyek kitűnő boraival volt a legjobban megelégedve. Bizony, bizony, a budai utak sokszor nem is voltak elég szélesek... Ehhez járult még, hogy már fiatal korában nemcsak a bort, de a dalt is nagyon szerette... Nem is ismert jobb szórakozást, mint a budai hegyek borpincéinek árnyékában meghúzódva énekelni... Rezgett is a fal, mikor a fiatal Mihálkovits erős basszushangjával fölvidította a környezetét, és énekre serkentette társaságának többi tagjait... De lássuk csak pesti működését: Mayer Sándor

váci nyomdatulajdonos ajánlatára Deutsch L. nyomdájában volt alkalmazásban 1869 szeptember 27-től december 30-ig. 1870 január 8-tól szeptember 25-ig Hornyánszky Viktor nyomdájában, 1870 október 1-től 1871 február 30-ig a Légrády Testvéreknél dolgozott; 1871 március 1-től 1872 június 30-ig a Bendiner Testvérek nyomdájában mint éjjeli gépmester a Pester Journalt nyomta. 1872 július 1-től 1886 január 16-ig Kunossy Vilmos nyomdájában vezetői állást töltött be. Ezután körülbelül hat-nyolc hónapon át kondíció nélkül volt, de ez idő alatt sem hagyta el munkakedve és buzgó-sága; Homonnán és Mindszenten több gyorsajtó felszerelésére kapott megbízást és a hátralévő pár hónapot több fővárosi nyomdában töltötte el. 1886 november 28-án belépett itt Budapesten a Rudnyánszky-féle nyomdába és mint éjjeli gépmester a Budapesti Hírlapot nyomta; amikor a Budapesti Hírlap 1893-ban átköltözött saját nyomdájába, Mihálkovits ide is követte a lapot, s ez idő-től fogva szakadatlanul a Budapesti Hírlapnál dolgozik, kiérdemelve nemcsak főlebbvalói szeretetét és tiszteletét, de kollégáinak nagyrabecsülését is. A huszonnégy év, amelyet a Budapesti Hírlapnál eltöltött, úgyszólván élete működésének és munkájának legnagyobb részét képezi, s ő, aki még ma is ép erővel és munkakedvvel dolgozik, biztosítani fogja magának továbbra is azt a megbecsülést és őszinte szeretetet, mellyel eddig főlebbvalói és kollégái elhalmazták.

Mihálkovits Ferenc a nyomdászegyesületi életben is tevékeny részt vett. 1869-ben lépett be az egyesületbe és öt éven át mint választmányi tag működött. A Gépmesterek és Nyomók Körének alapító tagja és első pénztárosa volt.

A mindennapi nehéz munka mellett, Mihálkovits a daláreltetben is tevékenyen részt vett, s mint crös basszushangu énekes minden dalkörben, mely-

1859

nek tagja volt, általános megbecsülésben volt része és ezt a megbecsülést még jobban szilárdítá tette azzal, hogy nagy kedvvel és ambícióval járt a dalórákra, ami által többi dalostestvérei még fokozottabb kedvvel követték őt, s így szép eredményeket értek el, bárhol működtek. Szülővárosában, Sopronban is hosszabb ideig szerepelt mint dalköri tag, továbbá Szegeden, majd Budapesten működött a leghosszabb ideig. Az első nyomdász-dalkörnek, a Budapester Buchdrucker Liederkranz-nak is sokáig működő tagja volt; továbbá a Budapesti Férfidalegylet, az Egyetértés és a Budapesti Hírlap daloskörének is vezető énekese volt. Még ma is szereti a dalt, és ha jó kedve van, a gép zugásába akárhányszor beleszól pompás basszusa.

Mihálkovits Ferenc családi élete is boldog volt. 1872-ben nőül vette Szabó Antóniát, akivel, pár évvel ezelőtt bekövetkezett haláláig, a legboldogabban élt. Házasságából négy gyermeke származott: három leány, akik mind férjezettek, és egy fiú, aki meghalt.

* * *

Ez a mi ünnepeltünk életének története. Egyszerű és mégis mily tartalmas. És akinek jót kívánunk, annak azt kívánjuk: úgy tudjon dolgozni, annyi ideig, olyan egészségben, mint ami *Mihálkovits* Ferencünk és ha jókedve van, úgy énekeljen, ha keserőséggel van telve a szíve, úgy öntse dalba bánatát, ahogyan ötven éven át *Mihálkovits* Ferenc tette.

Ezzel a jókívánsággal le is tehetnök már a tollat, amely csak szerény keretben mutatta be a jubiláns gépmester életének folyását. De külön rá kell még mutatnunk *Mihálkovits* Ferenc egy elismerést érdemlő nemes tulajdonságára, amelyet mindnyájan ismerünk. Ez: a *kollegialitása*. Elvégre, aki annyi munkára és sikerre is tekinthet vissza, mint ő; aki emlékezetének tárházából sok érdekes dologot tud elbeszélni a nagy átalakulásról, amelyen éppen az ő ötvenéves fáradozása alatt a magyar sajtó keresztül ment; akik mellett, mi — a maiak — szinte ujoncszámba megyünk: bizony az könnyen jöhet abba a kísértésbe, hogy bizonyos felsőbbiséggel nézzen le a fiatalokra. Ő ezt nem tette soha és nem teszi ma sem. Amit tudott, tapasztalt, szívesen megosztotta okulás végett mással és füle-szeme mindig fogékony volt a haladó kor tanításai iránt.

Derék munkás, jó kollega, egész férfi: fogadd baráti jobbnak meleg kézszorítását!

1859

MIHÁLKOVITS NAPJA.

Ötven évig élni is némely körülmények közt elég. Ötven évig dolgozni, szakadatlanul, a becsületes kenyérért: minden körülmények közt nagy eset. Ötven évig mindig egy munkakörben élni és ötven év múlva a kollegák szeretetének és becsülésének teljes birtokában ünnepeltetni: dicsőség, melyben több erkölcs van, mint államférfiak és hadvezérek dicsőségében. Mert államférfiak és hadvezérek nélkül még megélne a világ, de ilyen munkás lelkek nélkül bizonyára nem sokra menne. Ezek az élet s a világ épületének alapkövei.

Budapesten, 1908 december havában.

RAKOSI JENŐ.

Munkás ember egy dolgot biztosan megszerez ötven évi szakadatlan munkássággal és ez az: — *jogot az ötvenéves jubileumra.* És ha ilyenkor becsületes, kedves és lelkes kollégák tényleg megadják neki azt a tisztességet, hogy meg is ünneplik ezt a nevezetes évfordulót, akkor a munkás emberre nézve bekövetkezett az az állapot, hogy nem közönséges módon jutott elvitázhatatlan jogához. *Egyéni tulajdonságai és egyéni értéke* egyedül vívták ki az érvényesülésnek eme formáját és ez

a tudat az, amely egyaránt kielégítheti úgy a jubilánst, mint az ünneplőt. Aki megbecsüli a munkát, feltétlenül meg fogja becsülni magát a munkást is, azzal a jóleső érzéssel, amelyet nemes intencióju cselekedet fölébreszt mindenkiben.

Mihálkovits Ferenc ötven évi munkássággal nemcsak jogot szerzett a jubileumra, de jogot szerzett arra is, hogy ünnepe legyen ez az alkalom kollegáinak és jóbarátainak.

Mint társa a szakadatlan munkásságban üdvözlöm öt jubileuma alkalmából.

Budapesten, 1908 december 16.

ZILAHY SIMON.

Mihálkovits barátomat már húsz év előtt is öregemnek neveztem, mikor még a Papnevelő utcában nyomtuk a Budapesti Hírlapot és tőle kérdeztem napról-napra, illetve éjjelről-éjjelre, hogy hány példányban jelenik meg az újságunk. Húsz éven át ez volt a szokott válasza: „Megélünk“. Hála Istennek, ma is elmondhatjuk, hogy megélünk. Megélünk, mert dolgoztunk szorgalommal, kitartással és szépen élünk, mert megértettük és szeretettel támogattuk egymást. Igaz, hogy Mihálkovits barátommal együtt én is húsz évet vénültem, de azért majd csak „megélünk“.

CSAJTHAY FERENC.

Ötven esztendeig dolgozni nagy gyönyörűség! Azt tartom, hogy ebből a nagy időből tekintélyes részt amellet a csodagép mellett eltölteni, amely magyar újságot oszt — még nagyobb gyönyörűség. Már csak ezért is sietek csatlakozni azokhoz, akik Mihálkovits Ferencet ma ünneplik.

ZILAHY DEZSŐ.

1859

Az újságíró és a nyomdász körülbelül olyan viszonyban van egymással, mint a drámaíró és a színész. A leg-
hatásosabb dráma is holt betű csupán s csak a színész
ajkán kél életre. Amit az újságíró lát, hall és leír, azt a
nyomdász játsza el az ő szedőgépén, amely a legtökéle-
tesebb hangszer a világon, mert szava átrepül vizen és
szárazon, hegyeken és tengereken, s erejét nem csökkenti
semmi távolság. A drámaíró azon melegében megosztja
sikerét és diadalát a színésszel, de az újságíró is, a nyomdász
is névtelenül és ismeretlenül szolgálja ugyanazokat az ideálo-
kat, amelyekért ők tapsot és virágot kapnak. Nagy ritkán
esik meg, hogy a kultúrának egy ilyen névtelen munkását
kiragadja a szeretet a homályból s lelkes ünneplés lángjait
gyújtja meg körülötte, hogy észrevegye és megbecsülje
érdemeit a világ. Így állítjuk mi is a jubileum fényébe
a mi mindennapi munkánk derék osztályosát, *Mihálkovits*
Ferenc barátunkat, aki félszázad óta névtelenül harcoló
katonája a magyar sajtó, a magyar kultúra hódító seregé-
nek. Meg kell ragadnunk ezt a ritka alkalmat, hogy őt
ünneplvén, vele együtt elismeréssel adózzunk mindazoknak,
akik ebben a dicső seregben szolgálnak. BARNÁ IZIDOR.

Küzdelem az ember sorsa, hisz' nagy költőnk
Madách is azt mondja: „Ember küzdj és bízva bíz-
zál!” Aki a küzdelemben, a munkában is fel tudja
találni a gyönyört, annak könnyű lesz a munka,
azt nem hagyja el a bizalom sem. *Mihálkovits*
ötvenéves munkássága a munka szeretetének igaz
bizonyossága, az ő jubileuma valóban a munka leg-
szebb ünnepe, mely az ő törekvésének és egy
emberöltön át folytatott munkásságának jól meg-
érdemelt jutalma.

Sok szerencsét és jókedvet kívánok a további
munkálkodáshoz a legközelebbi jubileumig.

RÁDAI GYULA.

Munkában, becsületben megőszülni, nagy tisz-
teletre jogosít. Azok is érdemessé teszik magukat
arra, akik azt méltányolják. Köszöntöm tehát az
ünnepeket az ünneplőkkel egyetemben.

HÁZ SAMU.

Az üdvözlők sorából, akik sietnek Önnek gratulálni, én sem zárhatom ki magamat, mint igaz, régi tisztelője, mert aki ötven évet töltött a nyomda-levegőben, nyomdagépek zakatolása között, megérdemli, hogy neki minden nyomdász gratuláljon. Az én szerény személyem az ön jubileumához csak azzal a tisztelettel és jó kívánsággal járul hozzá, hogy a Gondviselés még nagyon sokáig tartsa meg erőben és egészségben, kedves családja örömeire. Ezt kívánja

SOMOGYI MIHÁLY.

Ötven esztendőn keresztül dolgozni?!... Nem vagyok cinikus, de mindannyiszor, amidőn munkástársamat jubilálni látom és látom őt azon a tisztes, jól megérdemelt első helyen ülni, amidőn őt ünneplik, bizonyos gondolatokkal eltelve gondolok a holnapra, amikor már nem ünneplik és akkor eszembe jut Csehovnak ama mondása: „Az igazság keresésében az emberek két lépést tesznek előre, egyet hátra.”

FISCHER JÁNOS KÁROLY.

Mihálkovitsről nem tudok egyebet mondani, mint amit az „asszony“-ról mond igen találóan a néphit, amely azt tartja a legjóravalóbb asszonynak, akiről legkevesebbet tud és beszél a világ.

Annyit tudok Mihálkovitsről, mint a jóra való asszonnyról. Mindig híven teljesítette kötelességét, hivatásában épp úgy, mint ember- és pályatársaival szemben, és semmi olyan epizódról nem tudok, amelynél fogva nevét szájára vette volna a fáma.

Ez ugy-e bár nem sok? De amikor a szeretet koszorúival járulunk a jubiláns elé és amikor csak dicsérőleg óhajtunk megemlékezni róla: ennél nagyobb dicséretet, mint a jó asszonnyról, ő róla, a jó emberről se tudok mondani.

Budapest, 1908 december 2.

BENDTNER JÓZSEF.

1859

Ein Rückblick.

Vor 50 Jahren war die Herstellung der Zeitungen im Vergleiche zur heutigen Produktion eine ganz primitive. Damals wurden die Tagesblätter mit grösserer Auflage doppelt gesetzt, um einigermaßen den Druck auf mehreren Flach-Maschinen zugleich zu bewältigen. Seit dieser Zeit hat sich in der Zeitungsbranche Vieles geändert. Die epochemachende Erfindung der Papierstereotypie hat eine ganze Revolution hervorgerufen, indem hiedurch die Rotationsmaschine entstanden, und mit diesem nahm die Tagesliteratur einen Aufschwung, von deren Höhe man nicht einmal träumen konnte. Um eine Episode aus dem Leben des Jubilars vor ungefähr 40 Jahren vorzubringen, musste ich dies zur Rechtfertigung vorausschicken. Kollege Mihákovits konditionierte damals am Leopoldstädter Kirchenplatz im sogenannten schönen Hause und besorgte den Druck eines Tageblattes auf einfachen Flachmaschinen mit Handbetrieb und Einlegerinnen; damals musste eine Maschine bei grosser Anstrengung 12- bis 1400 Exemplare per Stunde liefern. Es war daher nicht zu verwundern, dass unter den Männern der „Betriebskraft“ oftmals Abspannung und Ermüdung eintrat, infolge dessen musste für den weiteren Betrieb der Maschinen aus der nahen Brantweinschenke — Sukkurs requirirt werden, damit die ganze Auflage ausgedruckt werden konnte. Dies waren gewiss ideale Zustände. Allein sowie Alles auf dieser Welt vergänglich ist, verschwand auch diese Epoche. Welch kolossale Umwälzung in der Zeitungsarbeit vor sich ging, beweist am besten der Umstand, wenn man einen Rückblick auf die entschwundene Zeit wirft, in welcher nur 4 Seiten (Schöndruck) auf einer Maschine gedruckt werden konnten, den Wiederdruck aber eine zweite Maschine besorgen musste. Heute hiegegen kann man 32, ja sogar bald 64 Seiten eines Tageblattes in einer Maschine auf einmal drucken. Anlässlich des 50 jährigen Maschinenmeisterjubiläums Mihákovits' glaube ich, diesen Zeitabschnitt aus seinem Lebenslauf in Erinnerung bringen zu können; es dürfte dem Arbeiter-Jubilär eine Freude bereiten, zu denken, dass auch Er diese „böse Zeit“ durchgemacht hat, wo man keinen Tag sicher war, ob das zu druckende Blatt auch fertiggestellt werden könne, da eine Störung im Handbetrieb bei solch' riesigen Anforderungen sehr leicht möglich war. Wir wünschen, dass der fernere Lebenslauf des Jubilars sich stets den immer vorwärts drängenden Neuerungen in der Buchdruckerkunst anschmiege und es ihm noch lange gegönnt sein möge, bei Erfindungen seine bewährte Kraft im Dienste der Aufklärung zu bethätigen.

TSCHUTSCHEGG VINCE.

Ötven év! — Hiszen én ötvenig csak úgy tudok számolni, ha alaposan nekirugaszkodom. És Mihálkovits friss munkakedvvel és erővel indul el a második ötvennek, azonban ha a második ötven-éves jubileumát ünnepli, a melynek színhelye már a mennyország lesz, gondoljon ránk is és *zurichtolja* úgy a napot, hogy fényesebben ragyogjon ránk — nyomdászokra.

GÁGYOR JÓZSEF.

Ötven év!... Ötven esztendeig dolgozni a zakatoló gépek között, egymagában is elég dicsőség ahhoz, hogy aki ezt megéri, egy másik ötven esztendőt — vagy legalább huszonötöt — nyugalomban, anyagi gondoktól mentesen tölthessen el e sáros földteken.

Hát még ha ez az ötven év úgy telt el, amint a mi kedves jubilánsunknál, Mihálkovits bátyánknál. — Nos: szerintem ő megérdemli azt is, amit én az életben legtöbbre becsülök: szaktársai őszinte szeretetét és becsülését, amelyben, hogy tényleg része is van, bizonyítja ez a jubileum, melyet oly lelkesedéssel rendez a Budapesti Hírlap nyomdájának személyzete.

Eljen a jubiláns!

BOZSIK ISTVÁN.

Nyomdászsgádnak *aranylakodalma*n csak azt kívánom, hogy jó egészségben érde a *gyémántlakodalma*dat is.

THIER JÓZSEF.

„Öreg ember, nem vén ember!“ — aki nem hiszi el, tekintsen a jubilánsunkra s meggyőződhetik, hogy bár nehéz munkában eltöltött ötven esztendő szállt el fölötté (a gondtalan gyermekkor éveit nem is számítva), azért ő még ma is olyan fiatalnak érzi magát, hogy talán a házasság „jármába“ is hajlandó még egyszer a fejét hajtani. — Hogy még sokáig ilyen fiatalos kedvben, erőben munkálkodhasson, őszintén kívánja

BÁN IMRE.

* Ha valaki tud neki egy jó partit ajánlani. SZEDŐ.

1859

Mindenkor jól esik lelkenek, ha munkások ünnepéről hallok, mert ez többnyire bizonyos rendkívüli dolgot szokott jelenteni. Lélekemelő, magasztos dolog az, ha munkástársai valakinek ötvenéves munkálkodását ünneplik, hiszen ez — különösen nálunk nyomdászoknál — ritkaság és ezenkívül nemcsak az illető hosszú munkálkodásáról, hanem öntudatos voltáról is jó bizonyítvány...

RICHTER MÁRTON.

Te a sors kegyeltje vagy, mert megérhetted azt az időt, hogy nyomdászágodnak ötvenedik évfordulóján üdvözölhetünk. E félszázad alatt sokat küzdöttél a sors nehézségeivel, melyet szerencsés voltál leküzdeni és amelyhez igazán férfias erő, kitartó akarat kellett. Mi, ifjak, talán el sem tudjuk képzelni, hogy micsoda nélkülözés és szenvedés árán érheti el egy munkás azt a kort, hogy ötven évig dolgozik. Igazán örülök, hogy én is üdvözölhetlek ezen az emlékezetes nagy napon; tiszta szívből kívánom, hogy öreg napjaidra az életnek csak a derős oldalát ösmerjed, a borusat soh'sem.

GORSZKY TIVADAR.

Ötven esztendő! — Igazán szép idő.

Munkában töltötted el ezt a hosszú időt, hánykolódtál, vergődél, küzdöttél a mindennapi megélhetésért.

És mi is a bér? — Szaktársaid szeretete és ragaszkodása, egyéb semmi.

Ötven esztendeig szerelmes is voltál, még pediglen a mesterségedbe, amit elvitatni nem lehet; aki pedig szereti a mesterségét, és e szeretettel támogatta és támogatja többi szaktársait, az megérdemli, hogy mi megünnepeljük az ő munkáságának ötven esztendejét.

Kívánom, hogy még hosszú időn keresztül erőben, egészségben folytathasd tovább munkádat, és a szaktársi szeretettel s összetartással egyetemben maradj közöttünk.

NYUL DEZSŐ.

„Meghalt Máttyás király, oda az igazság!” —
E közmondást reád, jubiláns, bátran alkalmazhatom,
amennyiben — nézetem szerint — nem igazság
az, hogy ötven évi nehéz és fáradságos munka
után még mindig arra vagy utalva, hogy tovább
dolgozzál. Ez azonban nem a te hibád, az emberi-
ség osztályozása többféle és épp ezért légy elégedett
sorsoddal és kezd az ötvenegyedik munkálkodó
évedet ugyanoly erővel és kedvvel, mint kezdted
annakidején az elsőt!

NEUNER MANÓ.

Mikor kezembe veszem a tollat, hogy Mihálkovits
Ferenc emlékkönyvébe én is lerőjjam a tisztelet adóját, vagyis
soraimmal a sok mellé sorakozzak, bizonyos megilletődés vesz
rajtam erőt, hogy ime: egy ember, aki félszázadot görnyedt
a munka ígájában. Kimondani is sok! Mi, ifjak, kik alig
esztendőket, esetleg egy-két évtizedet említhetünk, csodálko-
zással tekintünk a jubilánsra, aki még sorainkban küzd, — de
dicsőséggel, mert neki multja van, ő már másodízben jubilál!
Vajjon közülünk hányan jubilálnak? Felelni erre senkisé-
tud . . . Sok szerencsét!

VERMES JÓZSEF.

Örömmel emlékezem meg rólad e napon s
kötelességemnek tartom, hogy szívből üdvözlő-
jelek. Nincs kedvezőbb pillanat, melyben híven
kifejezhetném érzelmeimet, mint a mai nap, ame-
lyen te a munkásságodnak ötvenedik évfordulóját
ünnepeled. Kívánom neked, hogy a Gondviselés az
emberi kor legvégső határáig erőben és egészség-
ben megtartsa gyermekeid és szaktársaid körében.

STEFANEK ANTAL.

Munkálkodj és küzdj a sorsoddal tovább is,
míg pihenésed el nem érkezik, akkor aztán öröm-
mel tekinthetsz vissza a multa és vele együtt
kollegáidra. Ezt kívánja:

NAGY ÖDÖN.

1859

Szívélyes üdvözlét az ötvenéves jubileumod alkalmából. Kívánom, hogy még sok éven át működj jó egészségben.

TAUSZ HENRIK.

A midőn ma itt összejöttünk félszázad munkáját és szorgalmát megünnepelni, amit ön a nyomdász pályán töltött, én is szívből csatlakozom azokhoz, akik önt mintaképül tekintve azt kívánják, hogy még számos éven át, úgy mint eddig, szeretetben és köztisztelőben működhesen.

LESZNIK KÁROLY.

A szeretet, részvét és öröm annál szélesebb mezőn terjed szét, minél nagyobb azoknak az érdemeknek száma, amelyek azokat előidézték. Az emberi szív feldobban, ha az életben oly mozzanatok fordulnak elő, amelyek elragadnak bennünket. Már pedig ami a maga nagyságában tűnik fel szemeink előtt: annak fényét mi is kötelesek vagyunk emelni, meggyőzni mindenkit arról, hogy az emberi erőnyeket tisztelni, az önértékes munkásság értékét méltányolni kell. E napon tehát kötelességem tisztelt szaktársamat üdvözölni abban az állásban, amelyet betöltött és betölt, amelyben ötven évig közmegelegedésre működött és működik, s amelyben igazságos, szaktársi előzékenységével, jómodorával, mindenkinek tiszteletét és szeretetét vívta ki. Ez a nemes jelleme melegítette a szaktársi szeretetnek és férfiúi fáradhatatlan buzgalomnak.

Örömet növeli e mai nap, a mikor üdvözölhetem szaktársamat, aki e nehéz pályán ma ünnepli munkálkodásának ötven éves jubileumát. Kívánom tehát, tartsa meg a Gondviselés férfias erejében, kedves családja örömeire és ne feledkezzék meg ezután sem szaktársairól.

Eljen sokáig szeretett szaktársunk.

ANTAL REZSŐ.

Ötven esztendő ezen a pályán oly hosszú idő, hogy ez igazán nagyon kevés embernek adatik meg, kívánt olyannak, aki azt munkával tölti el.

Kívánom, hogy az elmúlt ötven esztendő adjon erőt arra, hogy még hosszú ideig jó kedvben és egészségben körünkben maradjon.

CZEH IMRE.

Lengjen előtted ez alkalommal az igaz szak-
társi szeretetnek a megnyilvánulása, mely gyümöl-
csét csak a megérdemelt működésnek osztja.

KÁBLER JÓZSEF.

A basszisták ideálját Mihálkovitsban tanultam
megismerni; ő tőle kaptam a feleségemhez szóló
szép hangomat! Uraim! Ez nagy szó!

TANAY JÓZSEF.

Működj továbbra is mint nyomdász, úgy mint
eddig, és korod ne riasszon vissza, mert ez csak
dicsőségre válik.

POLACSEK FERENC.

Ötven év hosszú s végtelen nagy idő —
A nap sokszor nyugszik s újra feljő.
Ki e félszázados időt végigélte,
Annak örülhet a szíve, boldog a lelke.

Hogy végigélte e hosszú ötven évet,
Ime, most látja csak milyen az élet:
Boldogság, keserűség volt osztályrésze,
De annál nagyobb most gyönyörűsége.

Kivánom én is szeretettel, hévvel,
Szerencsésebb legyen a másik ötven évvel,
Boldogsága, öröme mindig megmaradjon,
Hosszú utain a legszebb róza viruljon.

SZOBONYA JÓZSEF I.

A sors különös kegyeltjei közé tartoznak azok,
akiknek megadatik az, hogy munkásságban eltöl-
tött ötven év után még teljes erőben végezhetik
munkájukat. Te ezek közé tartozol! Elmondha-
tod, hogy: Engem nem örölt meg az idő vasfoga,
de a gépekkel, melyekkel folyton dolgoztam, meg-
öröltem ötven esztendőt!

KINCZEL GYÖRGY.

1859

Nyomdászságának ötvenéves jubileuma alkal-
mából fogadja szíves üdvözetemet. A félszázadot
meghaladó hosszú munkálkodás meghozta a tisz-
teletet és szeretetet a kollegák részéről, mely a mai
napon erősödést nyer.

FARKAS PÁL.

Nyomdászságod ötvenéves dicsősége aranyozza
meg további működésedet.

HEINLEIN KÁROLY.

Fél évszázadon át dolgoztál hűségesen, s e
hosszú idő fényes multja eredményezte ezt az ünnep-
lést... Minden kollegád kiveszi részét ebből az ünnep-
lésből, s így nem zárkozhatnak el azok sem, akik
szintén egy fedél alatt dolgoznak veled.

Kívánjuk, hogy e küzdelmes ötven esztendő
nehézségeit egy szebb, egy boldogabb jövő váltsa föl.

A Budapesti Hírlap segédmunkásnői :

Knecht Józsefné	Zitka Anna	Schleer Margit
Hoffmann Anna	Kristóf Anna	Turczér Józsa
Bastl Paula	Jáhn Kálmánné	Hummer Mária
Lebeda Ilona	Nagy Teréz	Kaniczky Mária
Hoffmann Emma	Bán Gizella	Loibl Istvánné
Kovács Etel	Sztenkó Andrásné	Erős Agnes
	Brugoviczky Dezsőné	

Elérted azt a nagy napot, amelyen nyomdász-
társaink munkálkodásodnak legszebb időpontját
koszorúzzák meg őszinte szeretetükkel.

Átugrottad azt a széles árkot, amelyet kevés
nyomdásztársunk tud utánozni.

BÖLCS ISTVAN.

Amit elérni sok embernek vágya,
Mihálkovits elérte, mégsem büszke rája.
Ezt a szép példát tartsuk szemünk előtt,
Mert senki sem láthatja előre a jövőt.

BEDI JÓZSEF.

Ötven küzdelmes éven át dolgoztál, ezt az
évfordulót ünnepled meg szaktársaidal egyetem-
ben. Fogadd tőlem is mindazokat a jókívánato-
kat, melyek illők egy öreg kollega ünnepléséhez.

SCHINKOVITS ARTHUR.

Ötven év! Szép idő! —
Már elmúlt;
Többé vissza sose jő
A múlt!

Elmúlt bánatod, keserved
E napon feledd;
Vigadj velünk s élvezd
A jelen-t!

A jelen: most ünnepünk —
Üdvözljük őt! —
S bizton higgyük a szebb
Jövő-t!

REICH J.

Ötvenéves jubileuma alkalmából őszintén
kívánjuk, hogy még sokáig friss, jó egészségben
dolgozhasson velünk.

A Budapesti Hírlap segéd munkásai:

Rosenbach Károly	Latczkó József	Szabó Ferenc
Latinovits Ignác	Kabasz József	Szabó László
Kupecz Ferenc	Pallesch Illés	Jónás Ferenc
	Czibula István	

A világot ma már nem a hadvezérek, hanem az ipar és
művészet irányítják; egy filozófus azt mondta, hogy egy nép
műveltségét a szappanfogyasztásáról lehet megismerni. Ma már
a gépek határozzák meg a mérőfokot. Mihálkovits szaktár-
sunk a társadalom géprendszerében egy csavar, amely nélkül
a gép bicegne. A gép ne bicegjen. A csavar még soká
kitartson.

REISCH JÓZSEF.

1859

Különös kegye a sorsnak, ha valaki félszázadot becsületes, odaadó munkásságban tölthet el úgy, hogy testi-lelki frissességét s jó szívét megőrizheti. Az ily élet legteljesebb elismerést érdemel. Ötvenéves munkálkodásodnak legszebb jutalma az a páratlan lelki egyensúly, amely Téged mindig az igaz úton mint példaképünket megtartott.

BRENNER MÁRK.

Igazán örülök annak, hogy vannak a nyomdászok közt is oly erős emberek, akik nem roskadnak össze félszázad terhe alatt. Kívánom, hogy nagyon sokáig munkálkodhasson még velünk.

KREBS MANÓ.

Ötvenéves nyomdászágából merítsen erőt és kitartást a további küzdelemre.

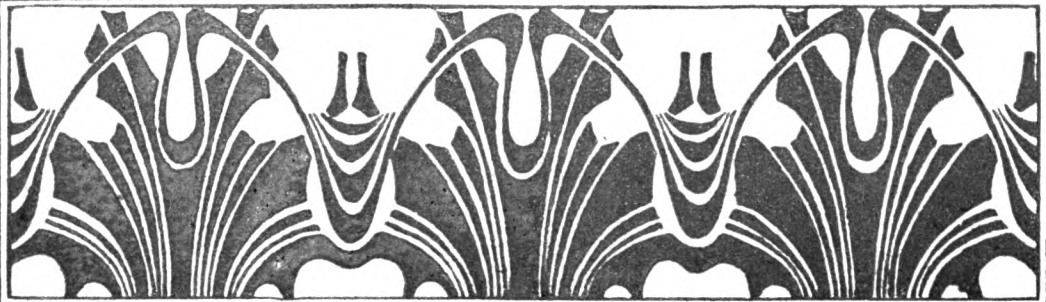
HEIMANN JENŐ.

Hosszas munkásságod után a megérdemlett ünnepeltetéshez én is örömmel hozzájárulok. Kívánom, hogy a további működésed minden perce egészséggel szerencsét és sikert hozzon.

TÖRÖK J. GÁBOR.

Az élet forgatagában kevés embernek jut osztályrészül, hogy az ötven esztendőt megérheti, de még kevesebb azok száma, akik az ötven esztendőt munkában töltik el. Akinek pedig megadatik, hogy az ötven esztendőt munkában töltheti el, rendszerint már mint rokkant aggastyán jubilál. Mihálkovits Ferenc szaktársunk azonban életvidoran, sőt erejének teljes birtokában ünnepli munkásságának ötvenedik évfordulóját. Adja a Gondviselés, hogy a mostani erőben és egészségben sokáig maradjon.

WACHSMANN MIKSA.

EPIZÓDOK A JUBILÁNS ÉLETÉBŐL.

Jubilánsunknak ötvenéves működését, amennyire az adatok rendelkezésünkre álltak, röviden összefoglalva ismertettük. De aki Mihákovits Ferenc egyéni tulajdonságait ismeri, azt fogja mondani, hogy nagyon sok hiányzik belőle. Az ismeretes mindenki előtt, hogy jókedvű, nem szomorkodó ember volt ő egész életében, különösen fiatalabb korában... És miben találta legjobban kedvét? A dalban. Mikor reggelfelé nehéz munkáját elvégezte, s a lapnak utolsó példánya kikerült a rotációsból, jubilénsunk nótázva hagyta el a géptermet, s fokozódott a jó kedve, hogyha munka után egy-két korsó sört megihatott a Schnellnél vagy a Klöckernél. Ha nem tudott énekelni vagy rekedt volt, megívott még egy korsóval és akkor az alsó F-ig is vitte. Mondogatta is folyton, hogy ahány korsó sört iszik, annyi oktávot énekel... Képzeltető, milyen mély hangon énekel, mikor 5—6 korsó sör elfogyasztása után hazatért. (Habár azt nem tudjuk bebizonyítani, hogy tényleg hazament-e?) Mint ismeretes, életének javarészét dalkörökben töltötte el. Az volt az egyedüli élvezete; akkor mulatott legjobban, mikor mást is jókedvűnek látott, s akkor szomorkodott legjobban, hogyha üres pohár mellett kellett ülnie. Eme vidám órái, melyeket nyomdán kívül eltöltött, nagyon sok epizódra emlékeztetnek. Egypár ilyen dolgot

1859

főlsorolunk ebből az ünnepélyes alkalomból, abban a reményben, hogy ünnepeltünk nem fog tiltakozó nyilatkozatot tenni és nem fogja megcáfolni mindazt, amit róla leírtunk.

*

Évekkel ezelőtt, mikor Mihálkovits még rendes tagja volt egyik fővárosi dalkörnek, a daltestvérei összejöttek, hogy egy kollegájukat névnapja alkalmából üdvözljék. A szerenád kitűnően sikerült. (Hogyne, mikor ő énekelte a basszus-szólót!) A Strassenreiter-féle vendéglőben (itt folyt le az ünnepség) Mihálkovits bejáratos volt, sőt mint törzsvendéget nagy tiszteletben részesítették. Csak a házmester rettegett tőle; nem csoda, valahányszor összejöttek a daltestvérek, szegény házmester nem győzte őket eléggé csitíztatni, mert még az udvaron is énekeltek. Téli idő volt, a hó erősen esett, a házmester éppen söpörte a havat, mikor Mihálkovits az udvaron végigment. Nem tudni, készakarva-e vagy nem, de lábát érintette a havas seprő; a házmester nem kért bocsánatot s ez Mihálkovitsot dühbe hozta s bosszuját mindenáron ki akarta tölteni a házmesteren. Haditanácsot hívott egybe, de megállapodásra nem tudtak jutni, végre Mihálkovits megoldotta a nehéz kérdést: örökös ellensége lett az összes házmestereknek, s hogy ellenséges hadilábon való állását bebizonyítsa, végigment a Dohány-utcán s reggel négy órakor minden házba becsöngetett. Persze a Dohány-utca pár perc alatt olyan képet nyújtott, mintha legalább is a házmesterek kongresszusa lett volna. Természetesen míg a házmesterek kijöttek, Mihálkovits úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. A házmesterek káromkodtak amúgy magyarosan, míg Mihálkovits nevetett magában s csak ennyit mondott:

— *Das ist meine Rache!* (Ez az én bosszúm!)

*

1899 október havában, az Esti Ujság alapításának harmadik évfordulója alkalmából, a lap szerkesztőségének tagjai barátságos lakomára gyűltek össze az Andrássy-úti Drechsler-féle vendéglő egyik termében. A bankettre a nyomda kebeléből alakult daloskör is meghívást kapott, hogy egypár nótával az ügyis derült hangulatot még emelkedettebbé tegye. A bankett rendezése úgy állapodott meg, hogy mi, dalosok, éjjel egy órakor mintegy meglepetésszerűen adjunk szerenádot a társaságnak; azért keresték ki az éjjeli időt, mert a dalkör működő tagjainak túlnyomó része lapszedő volt, s természetesen előbb nem hagyhatták abba a munkát. (Megjegyzem, akkor

a lapot nem szedőgépen állították elő, s a munkaidő éjjeli egy óráig terjedt.) Nagy föladat volt nekünk nappali szedőknek azt az áldozatot meghozni, hogy éjjel egy órakor menjünk énekelni, de a dalkör egyik alelnöke megnyugtató bennünket, s egy ropogós tizes bankót rendelkezésünkre bocsátott, hogy az időt valahogy eltöltsük. Hogy a pénzzel mit csináljunk, ahhoz nem kellett tanácsadó s egyhangulag elfogadtuk Mihálkovitsnak azt az élelmes indítványát, hogy a Muhrnál várjuk be az egy órát; onnan menjünk föl a nyomdába a lap-szedőkért, s így együttesen vonuljunk a bankettre. Jubilán-sunknak ízlett az új-bor, s csakhamar énekelni kezdett. Mikor észrevettük az öregnek tüzes jó kedvét, tisztában voltunk azzal, hogy a szerenádeből limonádé lesz s be is teljesedett, amit előre sejtettünk, mert alig hogy elhagytuk a Muhr-féle vendéglőt, dalkörünk oszlopa és basszistája már a Hazámban szopogatta a limonádés szalmaszálat. Számítva arra, hogy Mihálkovitsra szükségünk van a föllépésnél, rögtön kiemeltük a kávéházból, s úgy vigyáztunk rá, akárcsak egy üvegszekrényre. Fölme gyünk a nyomdába, ahol az éjjeli kollégák már készen vártak bennünket. Az utolsó oldal még ki sem került az öntődeből, Mihálkovits már nyomni akarta. (Abban a hiszem-ben volt, hogy már három óra van.) Elindultunk a bankett színhelyére; tüzes kedv uralkodott már ott; hogynem! pezsgő és muzsikaszó mellett még a legrosszabb kedvű halandó is jó-kedvre kap... A terem előtt hang szerint sorakoztunk, kiosztottuk a hangjegyeket (azaz csak osztottuk volna; de ezt már a forma kedvéért teszem hozzá), s vártuk a jel megadását, hogy az éneket megkezdhessük. Mielőtt énekelni kezdtünk, minden énekes egy pohár pezsgőt kapott, akinek ez nem kellett, ott állott a szőlő az asztalon s a teremben egy szőlőprés a rendelkezésére. Persze Mihálkovits a préshöz vonult s szűrőszögelt a szőlőnedvet s így valahogyan a tenoristák közé keveredett, és mikor a karmester a kezdőhangot megadta, Mihálkovits tenort kezdett énekelni, de a kezdőhangnál tovább nem bírta vinni. Nem is volt csoda... Ezzel aztán a basszushangot sem találta meg, s panaszkodott, hogy a kotta rosszul van írva...

Azért meg voltunk elégedve mi is, a társaság is, legelső nyilvános föllépésünkkel, mert az elpuskázott ének után olyan sikerülten énekeltünk és oly zúgó taps honorálta föllépésünket, hogy Mihálkovits is elerzékenyült, s úgy itta a másodszor fölszolgált pezsgőt... Mondogatta is folyton:

— *Der anfang ist gut... Aber der Champagner ist besser!*
(A kezdet jó... De a pezsgő még jobb!)

Igy akart Mihálkovits, az örökös basszista, tenoristává lenni.

✱

1859

Nagyon sok ehhez hasonló epizódról tudnék még említést tenni, melyekről tudomásom van, de félreteszem őket, s ünnepeltünknek *hatvanéves jubileumán* fogok számot adni róluk, amit nemcsak az én részemről szeretnék megérni, de adná a Gondviselés, hogy ő is megérje. De még valamiről megfeledeztem: Ha a jubilánsunktól megkérdezném, hogy e küzdelmes ötven esztendő alatt mit nyelt többet: *port-e* vagy *bort*? biztos vagyok benne, hogy az utóbbiból telne ki a többség, mert a szőlőt ma is szereti, s nincs nagyobb ellensége, mint az üres üveg! . . .

Kivánom, öreg jubilánsunk, adassék meg néked az az előny, hogy a *pornyelést* abbahagyhasd, s az élet sötét útjain borosüvegek világítása mellett haladj tovább, s nyeld a *bort* számos éven át azzal az erővel és egészséggel, mellyel ezt eddig cselekedted!

KOCH FERENC.

1872-ben egy homonnai nyomdatulajdonos egy már használt, de jókarban lévő gyorsajtót vett a fővárosban. Azt annak rendje és módja szerint baza is szállította Homonnára, ahol egy hozzá nem értő emberre bízta a gép felszerelését.

Szakértőre lévén szüksége, jubilánsunk akkor, mint gépmester, jóhírű volt ügyességéről, amiről a homonnai nyomdatulajdonos is valahogy tudomást szerzett, s mivelhogy Mihálkovits munkanélküli volt, őt kérte fel a gyorsajtó újra való felszerelésére. Egy szép napon elindult a jubilánsunk Homonna felé és szerencséjére a vonaton egy nagyon barátságos képű vidéki uriember társaságára akadt. Mindkét részről megtörtént a bemutatkozás és mélyen elegyedtek bele a beszélgetésbe, miközben az útitárs egy pintes üveg édespálinkát vett elő az utazótáskájából, amit egyik budapesti rokonától látogatás alkalmával kapott, hogy azt feleségének hazavigye. Megkínálta Mihálkovits barátomat, ő természetesen az égis dicsérte az édes nedűt (abban a reményben, hogy a sok dicséretre többször is meg fogja őt kínálni), mert mint munkanélküli ügysem juthatott hamarosan ilyesmíhez. A terv sikerült és a harmadik hajtókánál — mert üvegből ittak — már meg tudták állapítani, hogy a rosztopcsin rummal van keverve. A negyedik hajtókánál már énekeltek. Persze jubilánsunk, mint jó basszista,

elfújta útitársának „*Im tiefen Keller sits ich hier-t*, ami nemcsak a kellemes útitársnak, hanem a kupében ülő többi útasnak is nagyon megletszett. Ezután jött egy újabb hajtóka. Ezen jubilánsunk fölbúzdulva rázendített a: „*Wenn das Atlantische Meer, lauter Champagner war*“ kezdetű nótára; ennek befejezése után természetesen egy újabb hajtóka következett. Ekkor már duettet énekelték mindaddig, míg nem az egyik balra-, a másik jobbradőlvé elaludt. Végre Homonna előtt egy állomással a kalauz keltette föl őket erélyes rendreutasító szavakkal. Erre jubilánsunk félkábultan botorkált a kupéból a kijárához és ott szivta a friss levegőt egész Homonnáig, azután meleg ölelések közt elbúcsúztak az új ismerősök, a jó útitárs az üres üveggel tovább utazott, jubilánsunk pedig ment a gyorssajtot fölszerelni.

E történetet fináléját a kíváncsiak a jubilánssal mondasák el. E rövid leírásom befejezéseül kívánom Mihálkovits barátomnak, hogy erő- és egészségben sokáig éljen.

PERCZEL SÁNDOR.

Egy decemberi vasárnap délután az Erzsébet-körúton sétálva, betértem a Gambrinus-féle sörházba, ahol a honvédszenekar tartotta szokásos hangversenyét a nagy sokaságban megpillantottam Mihálkovits kollégámat, aki a zenekar pódiuma előtt dirigálta a Rákóczi-indulót — mert éppen azt játszották — a nagyközönség örömrivalgása közepette Ő, mint valami hős, aki jól végezte dolgát, asztalához ült, melynél többen ültek, s büszkén kérdezte: *Was i' kann dirigiren?* Többi társai nagy elismeréssel hagyták helyben a kérdést, mert ő volt az asztalnál a mecenás, amit ő mondott, az nagyon helyes volt, ha nem is úgy volt. Ezután az asztalnál ülők közül többeket kinevezett tisztviselőnek, csak úgy szórta a titulusokat: *Sie werden mein Direktor, und Sie mein Kassier, und Sie mein Sekretär stb.*, amit nagy alázatossággal el is fogadtak. Egyszerre a zenekar ismét jelt adott és erre az én Mihálkovits kollégám felállt és az ő basszushangján elkialtotta magát: *Sie Herr Kapellmeister, wenn Sie mich lieben, so spielen Sie mir einmal mein Lieblingslied: Im tiefen Keller stb.* Erre én a szomszéd asztaltól üdvözöltem, mire ő annyira meg volt hatva, hogy korsóját fölémelve, e szavakkal: *Sie Haluke sind auch hier?* egy gyenge hajtókára annak tartalmát az én egészségemre üritette.

BLUMENSTOCK MÓR.

Ezen emlékfüzetet lezárva, nem feledkezhetünk meg arról, hogy köszönetünket ne fejezzük ki mindazoknak, kik nemcsak szellemi tevékenységükkel járultak hozzá a füzet tartalmának gazdagításához, de azoknak is, akik a technikai előállítással megkönnyítették munkánkat. Elsősorban köszönetet mondunk gyurgyókai Zilahi Simon igazgató és Rádai Gyula műszaki vezető uraknak, akik az összes nyomtatványokat szíveségből állították elő; továbbá ifj. Weinwurm Antal és Limbeck Béla fenyképészeti, cinkografia és kromoaotopia kliséket készítő műintézet tulajdonosoknak, a kik az összes kliséket díjmentesen készítették. Ugyancsak e helyen mondunk még köszönetet Nyul Dezsó szaktársnak, a ki a címoldalt és a szövegkeretet tervezte és rajzolta.

∴ A RENDEZŐBIZOTTSAG ∴

